

Sygn. akt II CSK 370/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 marca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Szulc (przewodniczący)
SSN Monika Koba (sprawozdawca)
SSN Krzysztof Pietrzykowski

Protokolant Agnieszka Łuniewska

w sprawie z powództwa Stowarzyszenia (...)

w B.

przeciwko I. B.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na rozprawie

w Izbie Cywilnej w dniu 23 marca 2018 r.,

skargi kasacyjnej pozwanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 8 marca 2017 r., sygn. akt I ACa (...),

oddala skargę kasacyjną.

UZASADNIENIE

Powód Stowarzyszenie (...) w B. domagał się zasądzenia od pozwanego I. B. w postępowaniu nakazowym kwoty 94.983,30 zł z ustawowymi odsetkami z tytułu poręczenia weksla in blanco wystawionego przez Przedsiębiorstwo „K.” spółkę z

ograniczoną odpowiedzialnością w K. (dalej: „K.”) na zabezpieczenie umowy pożyczki. Nakazem zapłaty z dnia 18 kwietnia 2014 r., Sąd Okręgowy w K. uwzględnił powództwo w całości, a wyrokiem z dnia 7 czerwca 2016 r., po rozpoznaniu zarzutów pozwanego, uchylił nakaz zapłaty i zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 71.902,85 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 kwietnia 2014 r. do dnia 7 czerwca 2016 r. z tym, że zasądzoną należność rozłożył na dziesięć rocznych rat, płatnych od 31 stycznia każdego roku, poczynając od 2017 r., a w pozostałym zakresie oddalił powództwo. Wyrokiem z dnia 8 marca 2017 r., po rozpoznaniu apelacji pozwanego, Sąd Apelacyjny w (...) zmienił zaskarżony wyrok, tylko o tyle, że płatność pierwszej raty określił na 8 kwietnia 2017 r., a w pozostałym zakresie oddalił apelację.

Rozstrzygnięcie to oparte zostało na podzielonych i uznanych za własne przez Sąd Apelacyjny ustaleniach faktycznych Sądu Okręgowego. Z ustaleń tych wynika, że powód w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, zawarł ze spółką „K.” umowę pożyczki w kwocie 120.000 zł, na okres od 3 lipca 2008 r. do 30 czerwca 2013 r., z przeznaczeniem na zakup maszyny - prasy krawędziowej z oprzyrządowaniem. Jako zabezpieczenie pożyczki ustanowiono weksel własny pożyczkobiorcy, z awalem pozwanego, a także przewłaszczenie zakupowanej maszyny wraz z cesją polisy ubezpieczeniowej. Z dołączonej do weksla deklaracji wekslowej wynikało, że został on wystawiony na zabezpieczenie spłaty pożyczki w kwocie 120.000 zł, a powód miał prawo wypełnić weksel w przypadku niedotrzymania umownych terminów spłaty pożyczki na sumę odpowiadającą zadłużeniu. Pozwany oświadczył, że zapłatę weksla poręczył swoim podpisem i wyraził zgodę na jego uzupełnienie przez powoda w sposób wskazany w deklaracji. Powód został uprawniony do opatrzenia weksla datą płatności według swojego uznania i obowiązany do zawiadomienia o tym każdorazowo wystawcy i poręczyciela, listem poleconym wysłanym na siedem dni przed terminem płatności weksla.

Postanowieniem Sądu Rejonowego w K. z dnia 20 stycznia 2011 r. została ogłoszona upadłość spółki „K.” obejmująca likwidację jej majątku. W dniu 21 stycznia 2011 r. powód zgłosił do masy upadłości wierzytelność w kwocie 73.038,21 zł z tytułu umowy pożyczki na którą składały się: zaległy kapitał (66.000

zł), odsetki umowne (6.842,89 zł), odsetki karne (195,32 zł). Prasa krawędziowa z oprzyrządowaniem weszła w skład masy upadłości i została sprzedana przez syndyka za kwotę 17.835 zł. Postanowieniem Sądu Rejonowego w K. z dnia 6 maja 2014 r. stwierdzono zakończenie postępowania upadłościowego, a w jego toku powód nie uzyskał na zaspokojenie zgłoszonej przez siebie wierzytelności żadnych kwot. Uwzględniając fakt częściowej spłaty pożyczki w łącznej kwocie 66.156,63 zł, wysokość wierzytelności przysługującej powodowi na dzień 20 marca 2014 r. wyniosła 94.983,80 zł. Pismem z dnia 24 marca 2014 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty oraz zawiadomił go o wypełnieniu weksla z terminem płatności na dzień 31 marca 2014 r.

Sąd Apelacyjny wobec rozłożenia na raty zasądzzonego świadczenia i upływu w dacie orzekania terminu zapłaty pierwszej raty, dokonał zmiany zaskarżonego wyroku jedynie w zakresie określenia terminu płatności tej raty, a w pozostałym zakresie oddalił apelację.

Sąd Apelacyjny podzielił stanowisko Sądu Okręgowego, że początek biegu terminu przedawnienia roszczenia wekslowego liczy się od dnia płatności weksla. Przedawnienie roszczenia wynikającego z weksla in blanco nie rozpoczyna zatem biegu do czasu jego wypełnienia. Jeżeli weksel in blanco zostaje wręczony bez wypełnienia daty płatności i bez zastrzeżeń co do tej daty, to przedawnienie rozpoczyna się z dniem płatności wpisanym na wekslu przez wierzyciela wekslowego (art. 70 w zw. z art. 103 i art. 104 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe - Dz. U. Nr 37, poz. 282 ze zm. - dalej: „pr. wekslowe”). Pozwany jest wyłącznie dłużnikiem wekslowym, nie był bowiem stroną umowy pożyczki zawartej z powodem przez wystawcę weksla. W związku z tym do momentu wypełnienia weksla nie rozpoczął biegu termin przedawnienia kierowanego do niego roszczenia ze stosunku wekslowego. Skoro w analizowanym przypadku powód oznaczył datę płatności weksla na 31 marca 2014 r., a pozew wniósł 10 kwietnia 2014 r. przedawnienie roszczenia wekslowego nie nastąpiło.

Przychylił się również do stanowiska Sądu Okręgowego, że odmiennie należy ocenić zarzut wypełnienia weksla w sposób niezgodny z deklaracją wekslową, w związku z przedawnieniem roszczenia ze stosunku podstawowego. Skoro powód udzielił pożyczki w ramach prowadzonej działalności gospodarczej do

przedawnienia roszczenia wynikającego z tej umowy zastosowanie znajdzie trzyletni termin przedawnienia (art. 118 k.c.). Termin przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego rozpoczyna bieg od dnia, w którym świadczenie ze stosunku podstawowego stało się wymagalne (art. 120 k.c.). Określając początek biegu terminu przedawnienia Sąd Apelacyjny wskazał, że termin spłaty ostatniej raty pożyczki przypadał wprawdzie na dzień 30 czerwca 2013 r. ale zgodnie z art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe (jedn. tekst: Dz. U. z 2017 r., poz. 2344, ze zm. - dalej: „u.p.u.”) zobowiązania pieniężne upadłego, których termin płatności jeszcze nie nastąpił, stają się wymagalne z dniem ogłoszenia upadłości. Oznacza to, że cała wierzytelność z tytułu umowy pożyczki stała się wymagalna z dniem 20 stycznia 2011r. i ulegałaby przedawnieniu w dniu 20 stycznia 2014r. Bieg terminu przedawnienia został jednak przerwany poprzez zgłoszenie przez powoda wierzytelności w postępowaniu upadłościowym, ale jedynie do kwoty 73.038,21 zł (art. 123 § 1 k.c.), a następnie rozpoczął ponownie bieg wraz z uprawomocnieniem się postanowienia z dnia 6 maja 2014 r. zapadłego w przedmiocie ukończenia postępowania upadłościowego (124 § 1 k.c.).

Sąd Apelacyjny zaakceptował stanowisko Sądu Okręgowego, że przerwanie biegu terminu przedawnienia odniosło skutek nie tylko wobec pożyczkobiorcy i wystawcy weksla, ale również w stosunku do pozwanego. Podkreślił, że w stosunku do pozwanego nie znajduje zastosowania art. 372 k.c., nie był bowiem stroną umowy pożyczki - ani pożyczkobiorcą, ani poręczycielem cywilnym odpowiadającym za niespłaconą przez spółkę pożyczkę, co czyniłoby go dłużnikiem solidarnym z tego tytułu (art. 366 k.c.). Zauważył, że poręczenie wekslowe i poręczenie według kodeksu cywilnego stanowią całkowicie odrębne instytucje, a dokonanie poręczenia wekslowego, nie stanowi jednocześnie udzielenia poręczenia według kodeksu cywilnego. Poręczyciel wekslowy odpowiada tak samo jak ten, za którego poręczył (art. 32 pr. wekslowego), a odpowiedzialność poręczyciela wekslowego, jest solidarna z innymi dłużnikami stosunku wekslowego (art. 47 pr. wekslowego). Awal jest instytucją służącą zabezpieczeniu zapłaty długu wekslowego i nie zabezpiecza wierzytelności ze stosunku podstawowego. Przedmiotem poręczenia udzielonego przez pozwanego nie była zatem należność z umowy pożyczki, lecz należność wekslowa,

powstająca w wyniku wypełnienia weksla *in blanco*, która została skonkretyzowana w dacie wypełnienia weksla.

W rezultacie Sąd Apelacyjny uznał, że wypełnienie weksla w dniu 24 marca 2014 r. nie jest sprzeczne z deklaracją wekslową, zarówno w stosunku do wystawcy weksla jak i w odniesieniu do pozwanego, w takim zakresie w jakim powód zgłosił roszczenie do masy upadłości.

W skardze kasacyjnej pozwany zaskarżając wyrok Sądu Apelacyjnego w całości, zarzucił naruszenie art. 32 pr. wekslowego w zw. z art. 372 k.c. i art. 71 pr. wekslowego w zw. z art. 118 k.c. i art. 123 § 1 k.c. w zw. z art. 10 pr. wekslowego poprzez błędną ich wykładnię i przyjęcie, że awaliście nie przysługiwało zarzut ze stosunku podstawowego w postaci wypełnienia weksla po terminie przedawnienia ze stosunku podstawowego biegnący dla każdego z dłużników osobno, a w konsekwencji uznanie, że przerwanie biegu przedawnienia wobec wystawcy odniosło skutek również w stosunku do poręczyciela, w sytuacji gdy zgodnie z art. 32 pr. wekslowego poręczyciel odpowiada tak samo jak ten za którego poręczył, a pozwany może powoływać się na przedawnienie roszczenia przeciwko niemu, pomimo tego, że roszczenie przeciwko dłużnikowi wekslowemu nie uległo przedawnieniu, gdyż działanie powoda wobec dłużnika wekslowego wywarło skutek wyłącznie w stosunku do niego oraz art. 71 zdanie drugie pr. wekslowego w zw. z art. 372 k.c. w zw. z art. 10, art. 32 i art. 47 pr. wekslowego poprzez brak ich właściwego zastosowania i pominięcie, że przerwanie biegu przedawnienia w stosunku do wystawcy weksla nie może przerywać biegu przedawnienia w stosunku do poręczyciela - zarówno na gruncie prawa wekslowego, jak i prawa cywilnego, a także art. 10 pr. wekslowego w zw. z art. 118 k.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie w ustalonym stanie faktycznym i pominięcie, że roszczenie powoda ze stosunku podstawowego uległo przedawnieniu w dniu 20 stycznia 2014 r., a tym samym wypełnienie weksla 24 marca 2014 r. nastąpiło niezgodnie z porozumieniem wekslowym, po terminie przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego, co powoduje, że dłużnik wekslowy nie jest zobowiązany do zapłaty z weksla.

Formułując te zarzuty skarżący domagał się uchylecia zaskarżonego wyroku i orzeczenia co do istoty sprawy poprzez zmianę wyroku Sądu pierwszej instancji i

oddalenie powództwa ewentualnie uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarówno w doktrynie, jak i w judykaturze nie budzi wątpliwości, że zobowiązanie wekslowe przedawnia się w terminie określonym w prawie wekslowym, a nie w terminie ustalonym dla zobowiązania, które zabezpiecza. Przedawnienie roszczenia z weksla własnego skierowane przeciwko wystawcy, zgodnie z art. 70 w zw. z art. 103 i 104 pr. wekslowego, liczy się od dnia płatności weksla (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 29 kwietnia 1937 r., C II 3198/96, PPH 1937/1657, z dnia 5 lutego 1980 r. IV PR 376/79, OSNP 1980, nr 9, poz. 173, i z dnia 24 maja 2005 r., V CK 652/04, PUG 2005/11/34). Identycznie kształtuje się przedawnienie roszczenia z weksla in blanco, nie rozpoczyna ono zatem biegu do czasu wypełnienia weksla. W konsekwencji, przedawnienie roszczenia z weksla in blanco wręczonego - jak w analizowanym przypadku - bez wypełnienia daty płatności i bez zastrzeżeń, co do tej daty, rozpoczyna się z dniem płatności wpisanym na wekslu przez wierzyciela wekslowego (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 1938 r., C II 2245/37, OSP 1938, poz. 536 i z dnia 11 marca 1938 r., C II 2385/37, OSP 1938, poz. 539). Tożsama zasada obowiązuje w odniesieniu do roszczenia wekslowego z weksla in blanco skierowanego przeciwko poręczycielowi (art. 32 pr. wekslowego), które będzie podlegało przedawnieniu w terminie trzech lat od dnia płatności weksla (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 1981 r., IV PRN 6/81, OSNC 1981, nr 11, poz. 225, z dnia 19 listopada 2004 r., V CK 228/04, OSP 2005, nr 11, poz. 130 oraz z dnia 19 grudnia 2007 r., V CSK 323/07, nie publ.).

W analizowanym przypadku w stosunku do wystawcy weksla spółki „K.” nie uległo przedawnieniu ani roszczenie ze stosunku wekslowego (data płatności weksla w dniu 31 marca 2014 r.) ani ze stosunku podstawowego (bieg terminu przedawnienia został przerwany dnia 21 stycznia 2011r., po przerwaniu zaczął biec na nowo od dnia 24 maja 2014 r., a weksel został wypełniony dnia 24 marca 2014 r.). W sytuacji gdy na wekslu stanowiącym podstawę żądania figuruje data płatności w dniu 31 marca 2014 r., a pozew został wniesiony w dniu 10 kwietnia 2014 r.

przedawnienie roszczenia wekslowego w stosunku do poręczyciela wekslowego również nie nastąpiło, czego skarżący nie kwestionuje. Istota zarzutów skargi kasacyjnej sprowadza się natomiast do zagadnienia, czy przerwanie biegu terminu przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego wobec wystawcy weksla *in blanco*, odnosi skutek względem poręczyciela wekslowego.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że zarzut wypełnienia weksla *in blanco* po upływie terminu przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego jest zarzutem wypełnienia weksla niezgodnie z zawartym porozumieniem (art. 10 pr. wekslowego). Przyjmuje się również, że treścią upoważnienia zawartego w deklaracji wekslowej, towarzyszącej wystawieniu weksla *in blanco*, wręczanego dla zabezpieczenia określonego roszczenia, jest objęcie uzupełnienie weksla przed upływem terminu przedawnienia roszczenia podlegającego zabezpieczeniu. Odnosi się to także do przypadków użycia w deklaracji wekslowej zwrotu przewidującego możliwość wypełnienia weksla w każdym czasie oraz opatrzenia go datą płatności według uznania wierzyciela. Również na gruncie prawa wekslowego należy bowiem unikać sytuacji, w których wierzyciel będzie w sposób nieograniczony w czasie dysponował wierzytelnością, pozostawiając dłużnika w niepewności, co do konieczności spełnienia świadczenia. W konsekwencji, uprawnienie do wypełnienia weksla *in blanco* nie obejmuje wypadków, w których roszczenie ze stosunku podstawowego uległo przedawnieniu. (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 14 października 1971 r., II CR 277/71, OSPIKA 1972, nr 7-8, poz. 139, z dnia 9 września 2004 r., II CK 499/03, nie publ., z dnia 9 grudnia 2004 r., II CK 170/04, nie publ., z dnia 14 grudnia 2004 r., II CK 259/04, nie publ., z dnia 15 lutego 2006r., IV CSK 15/05, nie publ., z dnia 14 lipca 2006r., II CSK 75/06, nie publ., z dnia 14 lutego 2008 r., II CSK 522/07, nie publ., z dnia 15 maja 2008 r., OSNC-ZD 2009, nr 2, poz. 49, z dnia 19 listopada 2004 r., V CK 228/04, OSP 2005, nr 11, poz. 130, z dnia 11 sierpnia 2010 r., I CSK 616/09, nie publ., z dnia 3 listopada 2010 r., V CSK 142/10, OSNC - ZD 2011, nr D, poz. 73, i z dnia 1 grudnia 2010 r., I CSK 181/10, nie publ.).

W orzecznictwie i doktrynie silnie akcentuje się odrębności między poręczeniem cywilnym i wekslowym, a dokonanie awalu nie stanowi równocześnie

udzielenia poręczenia według kodeksu cywilnego. Awal zabezpiecza tylko zobowiązanie wekslowe, a nie wierzytelność ze stosunku podstawowego (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 2001 r., V CKN 264/00, nie publ., z dnia 15 lutego 2007r., II CSK 485/06, nie publ., z dnia 12 grudnia 2008 r., II CSK 360/08, nie publ. i z dnia 23 października 2015 r., V CSK 713/14, nie publ.).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że na wypełnienie weksla niezgodnie z deklaracją wekslową, w tym po upływie terminu przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego, może powołać się także poręczyciel wekslowy do czasu indosowania weksla przez remitenta (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 1997 r., II CKN 185/97, OSNC 1997, nr 12, poz. 201, z dnia 31 maja 2000 r., V CKN 264/00, nie publ, z dnia 1 października 2003 r., II CK 80/02, nie publ., z dnia 17 września 2004 r., V CK 562/03, Pr. Bank., nr 3, str. 17, z dnia 14 lutego 2008 r., II CSK 522/07, nie publ., z dnia 3 listopada 2010 r., V CSK 142/10, OSNC - ZD 2011, nr 4, poz. 73, i z dnia 16 grudnia 2015 r., IV CSK 131/15, nie publ.). Stan faktyczny rozpoznawanej sprawy nie daje jednak żadnych podstaw do przyjęcia, że powód wypełnił weksel niezgodnie z udzielonym mu upoważnieniem wynikającym z deklaracji wekslowej.

Sąd Apelacyjny nie wyraził stanowiska, że awaliście nie przysługiwał zarzut wypełnienia weksla po upływie terminu przedawnienia. Przyjęcie przez Sąd, że weksel został wypełniony zgodnie z deklaracją wekslową, nie może być identyfikowane z poglądem, że art. 10 pr. wekslowego nie znajduje zastosowania w stosunku do poręczyciela wekslowego. W sprawie faktycznym sprawy nie ma żadnych wątpliwości, że powód zgłaszając wierzytelność w postępowaniu upadłościowym zobowiązanego z umowy pożyczki, doprowadził do przerwania biegu terminu przedawnienia ze stosunku podstawowego w stosunku do wystawcy weksla własnego (art. 123 § 1 pkt 1 k.c.). Skarżący stoi natomiast na stanowisku, że czynność ta nie odniosła skutku względem niego, jako poręczyciela wekslowego, w stosunku do którego wierzytel, żadnych czynności przerywających bieg terminu przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego nie podjął. Stanowisko to nie zasługuje na podzielenie.

Skarżący w skardze kasacyjnej nie zgłosił żadnych zarzutów dotyczących przyjętej przez Sąd Apelacyjny wykładni deklaracji wekslowej poręczyciela (art. 65

k.c.). Sposób udzielenia przez pozwanego poręczenia na dokumencie weksla, jak i treść deklaracji wekslowej, nie pozostawia wątpliwości, że jest ono poręczeniem wekslowym (awalem) regulowanym w art. 30-32 pr. wekslowego, a nie poręczeniem udzielonym na podstawie kodeksu cywilnego. Stroną stosunku podstawowego był jedynie powód i pożyczkobiorca, będący wystawcą weksla własnego, a nie pozwany będący wyłącznie poręczycielem wekslowym. Pozwany nie poręczał zobowiązania zabezpieczonego wekslem, lecz należność wekslową, powstającą w wyniku wypełnienia weksla *in blanco*. Wobec skarżącego nie biegł zatem w ogóle termin przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego, który mógłby zostać odrębnie przerwany przez wierzyciela. Przysługujący poręczycielowi wekslowemu zarzut wypełnienia weksla po upływie terminu przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego, ogranicza się wyłącznie do stosunku łączącego wierzyciela z wystawcą weksla, a nie kreowanego przez skarżącego, nieistniejącego stosunku podstawowego między wierzycielem, a poręczycielem wekslowym. Samodzielne zarzuty z art. 32 pr. wekslowego przysługują natomiast poręczycielowi weksla w odniesieniu do należności wekslowej, którą poręczył. Nie można zatem zgodzić się ze skarżącym, że powódka wypełniła weksel po terminie przedawnienia roszczenia z umowy pożyczki, bo pozwany nie poręczał zobowiązania z umowy pożyczki, a powódka w stosunku do pożyczkobiorcy termin przedawnienia przerwała. Awal nie jest instytucją służącą zabezpieczeniu zapłaty długu podstawowego stanowiącego przyczynę wystawienia weksla *in blanco*, a jedynie instytucją służącą zabezpieczeniu długu wekslowego (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 2007 r., V CSK 323/07, nie publ., z dnia 28 marca 2009 r., V CSK 488/07, nie publ., i z dnia 13 grudnia 2012 r., IV CSK 199/12, nie publ.).

Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym skargę nie podziela odmiennego, jednostkowego poglądu wyrażonego w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2011r. (IV CSK 371/10, nie publ.). W sprawie tej Sąd Najwyższy przyjął bowiem, że poręczycielka wekslowa, jest jednocześnie poręczycielką kredytu zaciągniętego przez wystawcę weksla, a nie należności wekslowej powstającej w wyniku wypełnienia weksla. Stanowiska skarżącego nie wspierają także, przywoływane w uzasadnieniu skargi orzeczenia sądów powszechnych odwołujące się do

wyroku Sądu Najwyższego wydanego w sprawie IV CSK 371/10, skoro przyjęto w nich, że poręczyciele odpowiadają w reżimie kodeksu cywilnego za zobowiązanie zabezpieczone wekslem, a nie jako poręczyciele wekslowi, wyłącznie za zabezpieczoną wekslem należność wekslową.

Artykuł 71 pr. wekslowego stanowiący, że przerwanie przedawnienia odnosi skutek jedynie wobec tego dłużnika wekslowego, którego dotyczy przyczyna przerwania, nie ma w sprawie zastosowania, skoro dotyczy wyłącznie przedawnienia roszczenia wekslowego, a nie roszczenia ze stosunku podstawowego. Stanowiska skarżącego nie wspiera także regulacja art. 372 k.c. Pomiędzy pożyczkobiorcą, a poręczycielem wekslowym nie powstał bowiem węzeł solidarności w ramach zobowiązania ze stosunku podstawowego. Powstał on natomiast wyłącznie w ramach zobowiązania wekslowego (art. 47 pr. wekslowego), co pozostawało jednak bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Wierzyciel nie może z weksla gwarancyjnego uzyskać więcej praw, niż przysługuje mu w ramach stosunku, z którego wynika podlegająca zabezpieczeniu wierzytelność (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2001 r., II CKN 25/00, OSNC 2001, nr 7-8, poz. 117, z dnia 9 grudnia 2004 r., II CK 170/04, nie publ., z dnia 21 czerwca 2007 r., IV CSK 92/07, OSNC 2008, nr 10, poz. 117, i z dnia 5 lutego 2009 r., I CSK 297/08, nie publ.). Pozwany zgodnie z art. 32 pr. wekslowego odpowiada tak samo, jak ten za którego poręczył. Skoro w stanie faktycznym sprawy nie doszło do przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego do daty wypełnienia blankietu wekslowego, to Sąd Apelacyjny prawidłowo przyjął, że pozwany nie dowiódł by wypełnienie weksla nastąpiło niezgodnie z deklaracją wekslową. Przeciwnie stanowisko skarżącego zostało oparte na błędnym założeniu związanym z połączeniem dwóch reżimów odpowiedzialności dłużników wekslowych. Jednego wynikającego ze stosunku podstawowego (zabezpieczonego wekslem) i drugiego, wynikającego z zobowiązania wekslowego. W rezultacie skarżący uznaje, że poręczył zobowiązanie zabezpieczone wekslem, a nie zobowiązanie wekslowe i z tego założenia wyprowadza błędny wniosek o konieczności przerwania w stosunku do niego terminu przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego.

Nieprzekonująca jest także argumentacja skarżącego, odwołująca się

stabilizacyjnej funkcji przedawnienia. Skarżący pomija, że jako strona stosunków cywilnych sam ponosi odpowiedzialność za sposób ich ukształtowania. Pozwany zdecydował się poręczyć weksel *in blanco*, czyli udzielić zabezpieczenia obarczonego dla dłużnika wekslowego dużym ryzykiem, pozostawiając w deklaracji wekslowej wierzycielowi dowolność w wypełnieniu weksla. Skarżący nie był pozbawiony instrumentów cywilnoprawnych pozwalających mu zapobiec wypełnieniu weksla w terminie, który aktualnie postrzega jako niekorzystny. Przede wszystkim mógł monitorować spłatę zobowiązania przez pożyczkobiorcę, co nie powinno być utrudnione, skoro był członkiem jego zarządu (k. 47-50). Chcąc uchronić się przed zobowiązaniem z weksla, mógł również zadośćuczynić zabezpieczonemu roszczeniu, które nie zostało przez pożyczkobiorcę i wystawcę weksla uregulowane. Miał również możliwość obrony poprzez odpowiednie ukształtowanie treści upoważnienia wierzyciela do uzupełnienia weksla *in blanco* w deklaracji wekslowej.

Ponadto, zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego, zmierzającym do ochrony dłużnika wekslowego przed zobowiązaniem bezterminowym i pozbawiającym remitenta uprawnienia do dysponowania początkiem biegu przedawnienia, ograniczeniem czasowym wypełnienia weksla *in blanco*, jest przedawnienie roszczenia ze stosunku podstawowego, do którego jednak w dacie wypełnienia przez wierzyciela weksla, *in casu* nie doszło.

Z przytoczonych względów, na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

jw

r.g.